

VI ER OGSÅ KIRKEN

- en forening af katolikker

www.veok.dk

Nyhedsmail nr. 86
29-mar-2010

Den katolske Kirke vil undersøge overgrebsager til bunds

(Pressemeddelelse udsendt af bispekontoret for nogle dage siden.)

Den katolske Kirke i Danmark er i den sidste tid i pressen og af sine medlemmer blevet kritiseret for ikke at have undersøgt og politianmeldt sager om seksuelle overgreb, der er foregået inden for de sidste godt hundrede år. Den katolske biskop Czeslaw Kozon imødekommer nu denne kritik ved, straks når han den 27. marts vender hjem fra et embedsbesøg hos paven, at nedsætte en gruppe af kompetente personer til at foretage en tilbunds gående undersøgelse af disse sager.

– Katolikker, som godt kan se, at det er vanskeligt at lave en undersøgelse af fortidige sager om præsters seksuelle misbrug af børn, når der kun foreligger meget sporadiske oplysninger, har samtidig kraftigt tilrådet, at så mange kort, som eksisterer, bliver lagt på bordet, og det råd vil jeg følge, udtaler biskop Czeslaw Kozon.

Biskoppen er i øjeblikket i Rom, hvor han sammen med de katolske biskopper fra de øvrige nordiske lande deltager i det besøg hos paven og i Vatikanets forskellige afdelinger, som alle katolske biskopper i verden skal aflægge hvert femte år.

Nu er vor biskop kommet hjem og har udsendt følgende meddelelse:

Til katolikkerne i bispedømmet København

Hele Kirken gennemlever i øjeblikket en yderst vanskelig og smertefuld tid, som også vort bispedømme er berørt af. Fortsat afsløring af præsters seksuelle overgreb mod børn og unge vækker berettiget sorg, skuffelse, vrede og forargelse. Debatten er herhjemme yderligere blevet forstærket af mine udtalelser i Kristeligt Dagblad den 16. marts og senere ved, at der blev sået tvivl om den rette håndtering af sager om seksuelle overgreb her i bispedømmet. Jeg beklager på denne måde at have bidraget til følelsen af usikkerhed, og håber, at beslutningen om at udrede af omfanget af seksuelle overgreb begået i bispedømmet må skabe fuld afklaring og yde ofrene den tiltrængte retfærdighed.

Mange tanker beskæftiger os for tiden, og manges tillid til og syn på Kirken er blevet anfægtet. En så massiv konfrontation med moralsk svaghed i Kirken mindes vi dårligt nok at have oplevet i flere generationer. Paulus' ord om, at når "én legemsdel på Kristi legeme lider, så lider også alle de andre." (jf. 1. Kor. 12, 26a) opleves som en aktuel smertefuld sandhed. Vi står endnu midt i begivenhederne og må sikkert være forberedt på at høre mere dårligt nyt. Alligevel skal vi gøre os tanker om, hvordan vi kommer videre og vinder håb for fremtiden.

VI ER OGSÅ KIRKEN

- en forening af katolikker

www.veok.dk

Før, vi retter blikket fremad, må vi se de bitre kendsgerninger i øjnene: at præster, ordensfolk og andre medarbejdere i Kirken har forgrebet sig på børn og unge. Derved har de misbrugt den tillid, børn og deres forældre havde vist dem, og har handlet i modstrid med, hvad de i ord og handling skulle repræsentere. Dertil kommer, at mange ledere i Kirken ikke altid rettidigt har grebet ind for at hindre overgrebene, drage de skyldige til ansvar og, vigtigst af alt, at give ofrene den fornødne omsorg. Det, der er sket, står desværre ikke til at ændre: At være udsat for et seksuelt overgreb kan præge et menneske og dets relationer med andre resten af livet. Jeg håber derfor, at bispedømmets forestående udredningsproces må være en mulighed for ofrene til at få åbnet for det smertefulde, der er sket for dem, så deres sår kan blive helet og en ny fremtid åbne sig for dem.

Trods smerten over det, der er sket, har vi dog lov til at sige, at de tragiske hændelser ikke er et sandt billede af hele Kirken eller dens præsteskab. Selv om hvert overgreb er ét for meget, er det stadig kun en lille del af præsterne, der har gjort sig skyldige i dem. Deres svigt må ikke tilsløre alt det gode, der foregår i Kirken eller kaste mistanke på de mange præster, der trofast og eksemplarisk lever deres kald og udfører deres tjeneste. Det er i mange henseender op til Kirkens ledelse at genskabe den brudte tillid til Kirken ved i videst muligt omfang at bearbejde fortidens hændelser, hjælpe ofrene og gøre alt, hvad der er muligt for at hindre nye overgreb.

Langt mere virksomt end alle menneskelige forsøg på at råde bod på svigt i Kirken er dog Kristi løfte om at være med den alle dage indtil verdens ende (jf. Matt. 28,20b). Det er Kristus, der gør det meningsfyldt at være i Kirken. Med Peter kan vi sige til Kristus: "Herre, hvem skal vi gå til? Du har det evige livs ord" (Joh. 6,68). Han står midt iblandt os som Kirkens sandfærdige, kærlige og omsorgsfulde hyrde. Hans eksempel skal alle – og ikke mindst vi præster – lægge os efter. Kristus giver vort liv retning og heler, hvad der er såret og knust. Han griber direkte ind i de lidendes liv, men er samtidig afhængig af mennesker, der med deres gode eksempel og deres autentiske vidnesbyrd kan fremstå som troværdige forkyndere og omsætte troen i handling.

Vi står ved begyndelsen af den vigtigste uge i kirkeåret – forberedelsen til fejringen af påsken. Alt kommer sammen her: Menneskenes had og grusomhed, disciplenes svigt og deres fortvivlelse over, at alt det, de havde satset på, brød sammen. Vi kan roligt betragte denne smertefulde tid for Kirken som en deltagelse i Den stille Uges drama; men så har vi også lov til at se frem mod påskemorgen som en ny begyndelse, en ny begyndelse for Kirken og for hver enkelt af os. Det kan blive en lang, men ikke håbløs proces, som kan styrke vor glæde ved at være Kirke og give glæden tilbage til dem, der har mistet den, og helbrede alle, som er såret.

Med disse ord ønsker jeg alle en velsignet stille uge og en tiltrængt glædelig påske og beder om alles forbøn for ofrene for overgreb, for Kirken, pave Benedikt, vort bispedømme, vore præster og mig.

Vigilien til palmesøndag, den 27. marts, 2010

+ Czeslaw

VI ER OGSÅ KIRKEN

- en forening af katolikker

www.veok.dk

Dette brev har fået Hans Riese, der er et af vore medlemmer, til at bede VEOK følge sagen op. Her er hans brev:

1. Hvad mener Biskoppen?

Biskoppen har langt om længe udsendt et brev til alle danske katolikker, hvor han tilkendegiver en vis ruelse over forløbet.

Jeg kan fortsat ikke acceptere endsige forstå, at der skulle så meget til, før Biskoppen kunne tænke og handle på en måde, som stort set alle naturligt havde forventet af den danske kirkeleder.

Brevet er i og for sig ganske velskrevet. Alligevel synes jeg ikke, brevet i sin helhed er tilstrækkeligt. Efter min opfattelse burde han klart og utvetydigt i nogle få sætninger været stået frem og tilkendegivet, at hans oprindelige position var en fejl, og at han ubetinget ville love os, at han ikke vil begå et sådant fejltrin igen. Det ville have givet respekt og frem for alt tillid.

Det er imidlertid ikke så let at genvinde tilliden og slet ikke, når der som her er tale om signalforvirring. Prøv at gå ind på www.katolsk.dk og se under nyheder, hvor man kan klikke videre til brevet, som er ledsaget af et billede, der viser en smilende biskop siddende på en "tronstol" klædt sit fineste antræk.

Er det den rigtige attitude at vise, når Biskoppen går ud med sådant et brev og forsøger at overbevise omverdenen om, at han er ked af hele affæren? Jeg synes det ikke. Tværtimod synes billedet at sige: "back in office, og lad os så komme videre."

Med andre ord modsiger tekst og billede hinanden, og der er risiko for at man efterlades med det indtryk, at Biskoppen ikke rigtig mener, hvad der står i teksten.

Jeg håber, at VEOK fortsat vil følge udviklingen, hvilket bringer mig videre til næste punkt, som er det, der har foranlediget denne mail.

2. En opfordring

Jeg vil gerne opfordre VEOK til at medvirke til, at den kommende undersøgelse af mulige pædofili sager i Danmark kommer godt fra start og får en hensigtsmæssig platform at ar-

bejde ud fra. Sker dette ikke, falder det hele sammen, og vi (læs lægfolket) vil opleve, at tilliden til Kirken endnu engang får et knæk.

Væsentlige krav til undersøgelseskommissionen vil være:

a) En opfordring til eventuelle ofre

Når undersøgelseskommissionen nedsættes, bør den som det første skridt gå i medierne og åbent opfordre alle eventuelle ofre til at henvende sig til kommissionen. En frygt hos Kirkens ledelse for at der - i kølvandet af en sådan opfordring - er risiko for, at der kan opstå krav om økonomisk godtgørelse, eller at det afstedkommer en ny negativ medieomtale bør ikke influere på ledelsens handlemåde.

b) Undersøgelseskommissionens sammensætning og kommissorium

Der er blandt lægfolket en del, som umiddelbart vil være skeptiske, fordi man ikke føler sig overbevist om, at Biskop Kozon vil sammensætte en kommission på en sådan måde, at uvildighed tilsikres, samtidig med at der gives kritikere albuerum til at deltage. Med andre ord vil en sammensætning, hvorom der kan rejses tvivl, foranledige, at Kirken selv medvirker til uheldige følgevirkninger.

Ligeledes er det en nødvendig forudsætning, at undersøgelseskommissionens kommissorium bliver udformet på en sådan måde, at der ikke kan rejses tvivl om, at Kirken i Danmark har en oprigtig intention om at afdække den fulde og hele sandhed. Dukker der ikke mere op, fordi de eventuelle ofre måske ikke har kræfter til at stå frem, ja så har Kirken i det mindste gjort et hæderligt forsøg.

Jeg må indrømme, at jeg ikke kendte biskoppens meddelelse, før Hans Riese sendte mig en mail, for den har hverken været bragt i de aviser, jeg læser (Politiken, Kristeligt Dagblad og Information) eller omtalt i de øvrige avisers udgaver på nettet. Det er selvfølgelig ikke biskoppens fejl, men alligevel uheldigt, for derved er der med garanti mange, der heller ikke kender den. Jeg kan endvidere fortælle, at jeg allerede for en uge siden i en mail opfordrede ham til at udsende en sådan pressemeddelelse, men at tage æren for den vil jeg ikke, for det kan sagtens være hans egen eller hans nærmeste medarbejderes idé. Jeg synes dog, den ikke kun skulle henvende sig til katolikker, men til alle, der på den ene eller anden måde har haft kontakt med den katolske kirke og dens institutioner (skoler, børnehjem, hospitaler m.v.). Også de kan jo have været udsat for overgreb.

I biskoppens optik er det tilsyneladende kun præster, der er interessante, men fra udlandet ved vi, at også nonner på katolske pigeskoler har forgrebet sig på deres elever. Det har jeg bedt biskoppen om at tænke på.

To personer er hidtil trådt frem. Den ene har fortalt, at han blev misbrugt af en præst, den anden, at en præst forsøgte at misbruge ham, men at hans far forhindrede at de skete. Jeg har bedt bispekontoret kontakte de pågældende for at få præsternes navne at vide, for det kunne jo tænkes, at de havde forgrebet sig på andre.

VI ER OGSÅ KIRKEN

- en forening af katolikker

www.veok.dk

Jeg er enig med Hans Riese i, at det helt afgørende er, hvem der udpeges som medlemmer af den kommende undersøgelseskommission. Derfor ville det være godt, om navnene på kommissionsmedlemmerne blev offentliggjort, så vi kan se, om de nu også er kompetente og uvildige. De skal selvfølgelig have tavshedspligt, når de drejer sig om navnene på eventuelle ofre og præster/ordensbrødre- og søstre, men heller ikke mere. Vi har krav op at få at vide, hvor mange sager de er stødt på, hvor gamle de er, etc. Vi bør også få at vide, om bispedømmet skulle have betalt ofrene en erstatning eller fået dem til at tie stille mod betaling.

Kommissoriets ordlyd er bestemt heller ikke uden betydning. Af biskoppens meddelelse fremgår, at der er truffet beslutning "om at udrede omfanget af seksuelle overgreb begået i bispedømmet."

Betyder det, at kommissionen ikke kun skal nøjes med at gennemgå de 5-7 sager, der indtil nu er kendt? Eller skal den til at gennemgå alle personalemapper i bispedømmet? Skal den også læse samtlige modtagne breve til biskopperne gennem de sidste 100 år?

I følge "Katolsk håndbog for Danmark" havde der i perioden 1943 til 1983 været 287 præster i Danmark. Ajourfører vi dette tal til nutiden, kan antallet nemt komme op på 400. Der til kommer ordenssøstre. Hvis alles forhold skal undersøges og hver en sten skal vendes, er det et kæmpearbejde, der venter kommissionen. Så der vil sikkert gå adskillige år, før vi kender resultatet af dens undersøgelser.

Jeg er enig med Hans Riese i, at det er ofrene, vi først og fremmest skal tænke på. Spørgsmålet om de har brug for hjælp må være det, der primært ligger alle på sinde. Så må kirkens såkaldte ære og anseelse komme i anden række.

Lad mig til sidst sige: jeg er ikke i tvivl om, at vor biskop, vore præster og ordensfolk er lige så chokeret som alle os andre over de mange beretninger om præsters og ordensfolks overgreb på børn og unge, vi i disse dage hører om. Derfor er det glædeligt, at vor biskop nu tager tyren ved hornene og vil have undersøgt, hvordan det har været i Danmark. Glædeligt for os almindelige katolikker som for de mange præster og søstre, der aldrig kunne drømme om at misbruge et barn. Og de er trods alt de fleste. Det må vi aldrig glemme.

Kaare Rübner Jørgensen

29. marts 2010